

לבצע שוב פשע של השמדת-עם

השניה במחצית השניה של המאה העשרים, הם הניחו לעם שלם לגווע. אין ספק כי עתה ינקמו בני ניגריה את נקמתם בבני האיבו. הם ינסו להסתיר זאת מעיני העולם, אבל באכזריות האופיינית להם, הם יעשו הכל כדי למנוע מ-בני האיבו להתארגן מחדש ולנסות לזכות שוב בעצמאות. ביאפרה נפלה. האיבו הפסידו במלחמה.

ידעו בני האיבו כי עצמאותם היא ענין של חיים ומוות עבורם. בדומה לתחושה שהיתה לאזרחי ישראל ערב מלחמת ששת הימים, כי המלחמה היא ענין של חיים ומוות עבורם, וכי אם יפסידו במלחמה, ניגור יהיה עליהם למות, כך היתה גם תחושתם של בני ביאפרה.

הם ידעו שקיצם קרוב אם יחזרו ל-שלטון הדמים של גואון הניגרי. אוגיוקו הכריז לא אחת: "אין לנו ברירה. בדומה ל-30 אלף אחינו שנטבחו ב-1966 לא נר-מלט כולנו, במאוחר או במקדם מהש-מדה סוטאלית — אם לא נילחם על זכר-יותנו".

המלחמה פרצה למעשה ביולי 1967. מנהיג ניגריה היו משוכנעים כי תוך שבועות מעטים יכריעו את המורדים הפורשים ש-הקימו מדינה עצמאית. אולם מה שנראה תחילה כמלחמה של צבא סדיר נגד כוחות גרילה הפך למלחמה סוטאלית.

היתה זו אחת המלחמות האכזריות ביותר שידעה ההיסטוריה העולמית. לחיילי הצבא הפדרלי של ניגריה ניתנה הוראה להשמד כל זכר מעל לגיל 7. מול ה-דייוויות האדירות של צבא ניגריה, החמת-שות במיטב הנשק המערבי, מול חטיבות השריון הכבד ומול חיל-האוויר הניגרי, בו הפעילו טייסים מצריים ובריטים מטוסים סובייטיים, הציבה ביאפרה צבא עלוב, הי-חמוש בערב רב של נשק מכל הסוגים בעולם.

כוחות ניגריה נחלו הצלחות צבאיות כש-הסתערו על ערים פרוות. אולם כאשר ניהלו את המלחמה בניגונים העבתיים,

מבט מאשים

התינוקות מוכרי רה, שתמונותיהם פורסמו בכל רחבי ה-עולם, לא הצליחו לזנוע את האנושות. מחשלות המערב המזדה גם יחד העדיפו את אינטרסי הנפש והניחו להם לגווע ברעב.

אבל הם עוד לא מתו. אין ספק שמלחמתם תהפוך עתה למלחמת גרילה ארוכה. רצון החיים של עם, אפילו הוא עם קטן וחלש המוקף אויבים ושכל העולם מתנכר לו, הוא עדיין חזק מכל.

לבני האיבו, ההולכים לגלות, לשבי, ל-גרדמים ולטבח, יפה עתה, השיר שריחה מעל מחנות ההשמדה של הנאצים באירופה: "אל נא תאמר הנה דרכי האחרונה..."

מה קורה כאן?

ביאפרה ז"ל

ביאפרה נפלה.

סתם כך. כותרת של שתי מילים בעיתוני הבוקר. מה לעשות? לבכות? רוצים — אבל הדמעות לא באות. כי דמעות נובעות מהרגש. וביאפרה — מה חלקה ברגשות ומה חלקה בהגיון?

★ ★ ★

ביאפרה מתה. שני מיליון אזרחים גוועו ברעב או בחרב. מי הרג אותם? זה לא כל-כך חשוב. חשוב יותר: מי נתן להם למות? כימעט כל העולם.

כולל אותנו. מדינת ישראל. מדינת העם שאיבד שישה מיליון במישרפות — לעיני העולם האדיש

★ ★ ★

שלוש או ארבע מדינות בעולם כולו הכירו בביאפרה. שניים או שלושה עמים בלבד ניסו להושיט עזרה, להציל תינוקות ממות. ראשונה בהן הולאנד. באותו מקום של כבוד בו עמדה כאשר הצילה יהודים ממישרפותיו של היטלר. ושבדיה. שבדיה הנייטראלית, טובת הלב. שבדיה שאחד מ-בני-אציליה נטל מטוס, יצא להפציץ את צבאות ניגריה. וישראל? היכרנו בביאפרה? הרשינו למתנדבים להטיס מטוסים-קרב נגד ה"מיניס" של ניגריה? אירגנו רכבת-אוויר או שיטות הצלה? עשינו חשבון.

הרי אנחנו מדינה. כבר עשרים שנה מדינה, עם דיפלומטיה, עם משרד-חוץ המשתדל ליצור קש-רים באפריקה. עם חשבונות, חשבונות, חשבונות.

..שו"י להגנה

בשק מכל ארצות העולם, שנקנה במחירי השוק השחור. בתמונה נראה חייל של צבא ביאפרה כשהוא מחזיק בידו תת-מקלע עזוי.

היתה ידם של כוחות ביאפרה על העל-יונה.

תוך ששטח הרפובליקה שלהם הולך ומצטמצם, תוך שרכבות מחיליהם נופלים בקרב ומאות אלפים מאזרחיהם גועים ב-רעב, הצליחו בני ביאפרה לגייס ולהכשיר צבא בן חצי מיליון מתנדבים. הם הצליחו לעצור את התקדמות כוחות ניגריה, התי-בצרו בשטח קטן של מדינתם ונדמה היה כי יצליחו להביא את הממשלה הניגרית לידי משא ומתן בו תכיר בעצמאותם, או-לם דווקא כשהיה נדמה כי ביאפרה מחזיר-קה מעמד וכי תשמור על עצמאותה, דור-קא או נפלה הרפובליקה הגאה בהסתערות פתע של כוחות ניגריה. זה קרה השבוע. השבוע בו מתה ביאפרה.

★ ★ ★

ת יאורי הזוועה על רצח העם ב-ביאפרה. שם מתו מיליונים בחרב וב-רעב זיעזעו את אזרחי העולם. אבל לא את הממשלות.

הציניות והאינטרסים של מדינות המערב והמזרח גם יחד, איחדו אותן בשתיקה נוראה. מלבד עזרה הומאנית לפליטים לא הושיטה אף ממשלה עזרה לביאפרה. בפעם

למשל: ניגריה היא המדינה הגדולה ביותר באפריקה. לאגוס בירתה היא מוקד דיפלומטי חשוב. מי שרוצה לסכל את מזימות הערבים והרוסים והסינים חייב לשמור על אחיזתו בלאגוס. אם נכיר בביאפרה נצטרך לנתק את היח-סים עם ניגריה. איפה השמירה על המאמץ הדיפלומטי האמין? כך חושבת מדינה. כמו אנגליה, למשל. שם אין סנטימנט-טים. שם יש מסורת של מחשבה קרה. שם מכרו נשק לפני-גריה. העולם לא התפלא. זאת דרכה של לונדון. אבל ירושלים? האם זאת היתה צריכה להיות דרכה של ירושלים? אלה הישובים של ניצולי השואה?

★ ★ ★

ניח שישראל היתה מכירה בביאפרה. ניח שהיתה מעור-דת לא אייבי נתן תימהוני אחד להטיס כמה מיטעני-הצלה לילדים המתנפחים מרעב לפני שהם גוועים בג'ונגל; אלא מעודדת כמה טייסים-לשעבר — לא הרבה, מספיק 15-20 — להתנדב להטיס מטוסים-קרב למען חירות בני האיבו.

מה היה קורה? בוודאי, ניגריה הכליכולה היתה מנתקת את קשריה הדיפלומטיים איתנו. שגרירנו בלאגוס הנאורה היה נאלץ לארוז את מיזוודותיו ולשוב ארצה.

איזה אסון דיפלומטי — ואיזה נצחון אנושי! העולם, שכל-כך מהר התרגל לראות את ישראל בדמות כובשת ומדכאה, שואפת התפשטות ומטילה עונשים קולק-טיביים — העולם היה לומד, כי ישראל היא גם ארץ המצ-פון. לא רק ארץ החשבון הדיפלומטי.

התנועה למען הצלת ביאפרה היתה מוצאת לה את המוקד האחד והיחיד שיכול ללכד עמים ומדינות: ירושלים.

שלום כהן